

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2016 ROKU

STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA

Usługi w zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej dla ludności województwa świętokrzyskiego świadczyły szpitale ogólne, które udzielały świadczeń diagnostycznych i leczniczych osobom wymagającym całodobowej obserwacji i opieki lekarskiej.

W województwie świętokrzyskim na koniec 2016 r. funkcjonowało 25 szpitali ogólnych (łącznie z placówkami podległymi resortowi obrony narodowej i spraw wewnętrznych), które dysponowały 6,3 tys. łóżek. Leczyło się w nich w ciągu roku sprawozdawczego 275,0 tys. osób (bez ruchu międzyoddziałowego). W porównaniu z 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o 4,1%. Podobnie jak w 2015 r. na 10 tys. ludności w województwie przypadało 50 łóżek.

Oprócz szpitali ogólnych funkcjonował 1 szpital psychiatryczny z 765 łózkami.

Stacjonarną opiekę zdrowotną uzupełnia lecznictwo uzdrowiskowe. Na koniec 2016 r. w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego w województwie świętokrzyskim działalność świadczyło 18 placówek (łącznie z obiektami MON i MSW). Wśród nich funkcjonowało 17 zakładów uzdrowiskowych i 1 stacjonarny zakład rehabilitacji leczniczej. W ramach zakładów uzdrowiskowych działały:

- 4 szpitale uzdrowiskowe,
- 12 sanatoriów uzdrowiskowych,
- 1 przychodnia uzdrowiskowa.

Zakłady lecznictwa uzdrowiskowego dysponowały łącznie 3176 łózkami, z czego 64,0% znajdowało się w dyspozycji sanatoriów uzdrowiskowych, pozostałe 36,0% oferowały szpitale uzdrowiskowe. Z usług zakładów uzdrowiskowych w 2016 r skorzystało 69,8 tys. kuracjuszy.

Stacjonarną uzdrowiskową opiekę zdrowotną, na którą składały się szpitale i sanatoria uzdrowiskowe, zapewniało 16 placówek. Na leczeniu w trybie stacjonarnym przebywało w ciągu roku 61,1 tys. kuracjuszy. Kobiety stanowiły 64,8% pacjentów leczonych stacjonarnie, natomiast osoby w wieku 65 lat i więcej - 59,8%. Osoby, które w pełni opłaciły swój pobyt w opiece stacjonarnej stanowiły 42,2% ogółu, 57,3% skorzystało z dofinansowania pobytu ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, a 0,5% - z PFRON.

W 2016 r. z leczenia w trybie ambulatoryjnym w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego skorzystało łącznie 10,1 tys. kuracjuszy (o 1,5% mniej niż w 2015 r.), z czego 60,4% to pacjenci przychodni uzdrowiskowych, 34,1% - sanatoriów, pozostali - szpitale uzdrowiskowych (5,6%).

Świadczenia zakładów uzdrowiskowych obejmowały różnego rodzaju zabiegi lecznicze. Łącznie wykonano ich 3,9 mln (o 0,6% więcej niż w 2015 r.), z czego najczęściej: kąpeli mineralnych (19,1% wszystkich udzielonych zabiegów), kinezyterapii (17,4%), masaży (16,7%) i elektrolecznictwa (11,0%). Pacjenci korzystali również z krioterapii (7,3%), światłolecznictwa (6,4%), wodolecznictwa (6,2%), zabiegów borowinowych (5,3%), kąpeli CO₂ (3,2%), inhalacji (2,5%) i zabiegów parafinowych (0,2%).

Średni czas pobytu pacjenta w placówce uzdrowiskowej nieznacznie się skrócił w stosunku do 2015 r. i wyniósł 17 osobodni (wobec 17,5), przy czym w szpitalach uzdrowiskowych - 17,7 i 16,6 – w sanatoriach uzdrowiskowych.

Na koniec 2016 r. funkcjonował również 1 stacjonarny zakład rehabilitacji leczniczej. Dysponował on 120 łóżkami i przyjął 12,6 tys. pacjentów. Wśród udzielonych zabiegów dominowały masaże (25,9% udzielonych świadczeń), kąpiele mineralne (22,9%) i elektrolecznictwo (18,7%).

Wszystkie obiekty lecznictwa uzdrowiskowego prowadzące działalność w 2016 r. zlokalizowane były na obszarze powiatu buskiego, które bogate jest w naturalne zasoby surowców leczniczych.

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA

Usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla ludności w województwie świętokrzyskim świadczyły zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, czyli przychodnie, ośrodki zdrowia i poradnie, jak również lekarze prowadzący lekarskie i stomatologiczne praktyki lekarskie.

Na koniec 2016 r. na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 835 placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Spośród nich przychodnie stanowiły 72,6% (606 jednostek), a praktyki lekarzy i lekarzy dentyków realizujących świadczenia zdrowotne w ramach umowy z NFZ lub przychodniami – 27,4% (229 jednostek). W porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost liczby przychodni (o 5,2%), natomiast liczba praktyk lekarskich zmniejszyła się (3,0%).

Na ogólną liczbę praktyk składało się 58 praktyk lekarskich i 171 stomatologicznych. W miastach funkcjonowały 173 praktyki, z tego 54 lekarskie i 119 stomatologicznych.

TABL. 1. PLACÓWKI I PORADY UDZIELONE W PLACÓWKACH AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
	w liczbach bezwzględnych		2015=100
OGÓŁEM	812	835	102,8
miasta.....	555	573	103,2
wieś.....	257	262	101,9
Przychodnie (stan w dniu 31 XII).....	576	606	105,2
miasta.....	377	400	106,1
wieś.....	199	206	103,5
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII).....	236	229	97,0
miasta.....	178	173	97,2
wieś.....	58	56	96,6
Porady udzielone^{acd} w tys.	9699,7	9555,9	98,5
miasta.....	7186,3	7043,1	98,0
wieś.....	2513,4	2512,8	100,0
lekarskie.....	8675,5	8583,0	98,9
w podstawowej opiece zdrowotnej.....	5399,1	5356,1	99,2
w tym specjalistyczne.....	3055,9	2991,8	97,9
stomatologiczne.....	1024,3	972,9	95,0

a Łącznie z poradami udzielonymi w szpitalnych izbach przyjęć. b Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom MON i MSW. c Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. d Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie świętokrzyskim udzielono 9555,9 tys. porad (o 1,5% mniej niż w 2015 r.). Najczęściej (93,8% porad ogółem) korzystano z porad udzielanych w przychodniach. Porady w miastach stanowiły 73,7% ogółu, a na wsi - 26,3%. Podobnie jak w poprzednim roku większość porad (57,5% ogółu porad ambulatoryjnych) udzielono w podstawowej opiece zdrowotnej, a 42,5% - w opiece specjalistycznej.

W ciągu 2016 r. w przychodniach i praktykach udzielono 8347,9 tys. porad lekarskich (o 1,7% więcej niż przed rokiem). Wśród porad lekarskich 5356,1 tys. stanowiły porady udzielone w podstawowej opiece zdrowotnej, a 2991,8 tys. – w opiece specjalistycznej (odpowiednio o 0,8% i 0,9% więcej niż przed rokiem). Liczba porad stomatologicznych wyniosła 972,9 tys., tj. o 5,0% mniej niż w 2015 r. Ich udział w ogólnej liczbie porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej wyniósł 10,2% i w stosunku do poprzedniego roku zmniejszył się o 0,4 p.proc.

W ramach praktyk lekarskich udzielono 576,0 tys. porad (lekarskich – 257,5 tys., stomatologicznych - 318,5 tys.), z tego 463,3 tys. w miastach i 112,7 tys. na wsi.

W zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej najwięcej porad udzielono w poradniach: chirurgicznych (516,3 tys.), okulistycznych (381,2 tys.) oraz ginekologiczno-położniczych (328,5 tys.). W porównaniu z 2015 r. największy wzrost liczby porad zanotowano w poradniach: chorób wewnętrznych – o 41,3%, neurologicznych – o 28,6%, pediatrycznych – o 24,1%, diabetologicznych – o 21,6%, okulistycznych – o 21,2% oraz nefrologicznych – o 19,7%. Natomiast najbardziej zmniejszyła się liczba porad w poradniach rehabilitacyjnych – o 43,8%.

W ramach świadczeń udzielonych w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej w 2016 r. porady lekarskie stanowiły 75,5%, a porady stomatologiczne 24,5% ogółu udzielonych porad. W porównaniu z 2015 r. liczba udzielonych porad specjalistycznych spadła o 2,1%, w tym lekarskich o 6,1%. Dzieciom i młodzieży do lat 18 udzielono 369,8 tys. porad lekarskich (11,4%), a osobom starszym w wieku 65 lat i więcej – 799,6 tys. (25,3%).

Zwiększenie liczby placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przy równocześnie malejącej liczbie ludności województwa świętokrzyskiego spowodowało spadek ich obciążenia. W 2016 r. na 1 placówkę (przychodnię lub praktykę) w województwie przypadało 1500 osób (o 48 osób mniej niż przed rokiem).

RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA

W 2016 r. w ramach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne działało 46 zespołów ratownictwa medycznego, 1 baza lotniczego pogotowia ratunkowego oraz 9 szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR).

TABL.2. RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
	w liczbach bezwzględnych		2015=100
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego ^a	46	46	100,0
Lotnicze zespoły ratownictwa medycznego ^a	1	1	100,0
Szpitalne oddziały ratunkowe ^a	9	9	100,0
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^b	120237	124131	103,2
w tym do zdarzeń:			
w ruchu uliczno-drogowym.....	2837	3585	126,4
w pracy.....	1867	1660	88,9
w szkole.....	1339	1362	101,7
w domu.....	87845	88968	101,3
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia.....	120767	124660	103,2
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).....	148792	174254	117,1

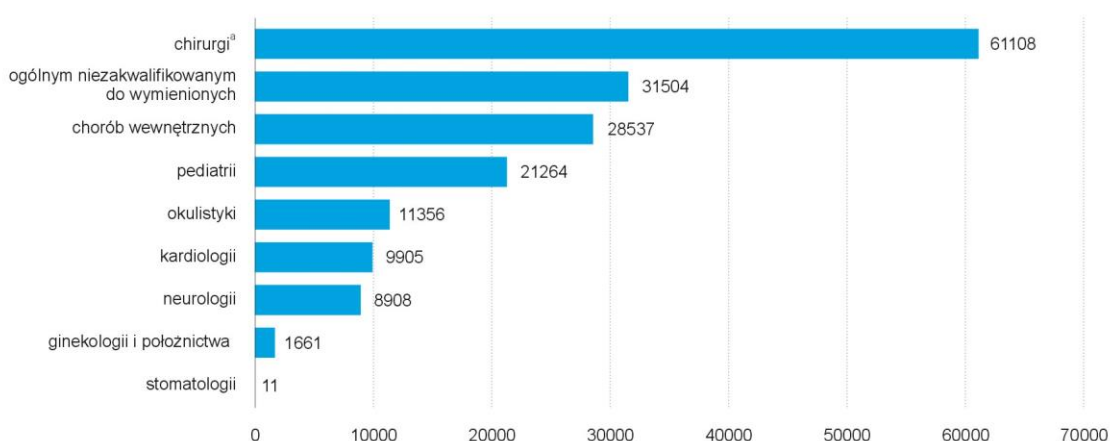
a Stan w dniu 31 XII. b Bez wyjazdów do zachorowań.

W 2016 r. pomocy medycznej w nagłych wypadkach osobom znajdującym się w stanie zagrożenia zdrowia udzielało 46 zespołów ratownictwa medycznego, z tego 30 podstawowych i 16

specjalistycznych. Odnotowano 124,1 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, w tym zdecydowaną większość (71,7%) stanowiły wyjazdy do domu pacjenta. Udzielono pomocy 124,7 tys. osobom (o 3,2% więcej w porównaniu z 2015 rokiem), w tym 6,3% stanowiły dzieci i młodzież do lat 18, a 45,0% - osoby w wieku 65 lat i więcej.

W izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym udzielono pomocy medycznej w trybie ambulatoryjnym (niezakończoną hospitalizacją) 174,3 tys. osób, które skorzystały ze 189,9 tys. Świadczeń zdrowotnych (jednej osobie może zostać udzielona pomoc w zakresie więcej niż jednego świadczenia). Najczęściej pacjentom udzielano pomocy chirurgicznej (łącznie z chirurgią urazowo-ortopedyczną oraz neurochirurgią) – 35,1% ogółu świadczeń, następnie o charakterze ogólnym – 18,1% i z zakresu chorób wewnętrznych - 16,4%. Najrzadziej natomiast udzielano porad stomatologicznych (0,01%) oraz ginekologicznych i położnictwa – 1,0%.

WYKRES 1. LICZBA OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH W TRYBIE AMBULATORYJNYM W IZBIE PRZYJĘĆ LUB SZPITALNYM ODDZIALE RATUNKOWYM WEDŁUG RODZAJU UDZIELONYCH ŚWIADCZEŃ W 2016 R.

^a Łącznie ze świadczeniami chirurgii urazowo-ortopedycznej oraz neurochirurgii.

Ponadto w ramach systemu ratownictwa medycznego, oprócz zespołów naziemnych, funkcjonował także 1 lotniczy zespół ratownictwa oraz 9 szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR).

Wskaźnikiem ilustrującym dostępność do świadczeń medycznych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego jest liczba zespołów przypadająca na 100 tys. ludności. W 2016 r. wskaźnik ten w województwie wyniósł 3,7 zespołu na 100 tys. ludności i kształtował się korzystniej niż w kraju (3,9). Wskaźnik wykazuje ujemną korelację z gęstością zaludnienia w danym województwie – im wyższa gęstość zaludnienia, tym mniej zespołów przypada na 100 tys. ludności

APTEKI I PUNKTY APTECZNE

W województwie świętokrzyskim sieć placówek służby zdrowia uzupełniają apteki i punkty apteczne zaopatrujące ludność w leki i środki medyczne.

Według stanu w końcu 2016 r. działalność prowadziło 425 aptek i 58 punktów aptecznych. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek liczby aptek o 4 a liczby punktów aptecznych o 2. Apteki prywatne stanowiły 100% ogółu.

Stałe dyżury nocne pełniły tylko 2,8% aptek ogólnodostępnych, a okresowe 12,7%. Ogólna liczba aptek dyżurujących w nocy zmalała o 12,0% w stosunku do 2015 r.

W aptekach ogólnodostępnych i punktach aptecznych pracowało 1231 techników farmaceutycznych i 753 magistrów farmacji. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety, których udział wyniósł odpowiednio 96,3% i 82,3%.

TABL.3. APTEKI I PUNKTY APTECZNE ^a

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
		w liczbach bezwzględnych	2015=100
Apteki	421	425	101,0
w tym na wsi.....	96	103	107,3
w tym pełniące dyżury nocne	75	66	88,0
stałe.....	12	12	100,0
okresowe	63	54	85,7
Punkty apteczne ^b.....	60	58	96,7
Pracujący ogółem (w aptekach i punktach aptecznych)	2070	2125	102,7
w tym:			
magistrowie farmacji.....	724	753	104,0
technicy farmaceutyczni	1194	1231	103,1
Liczba ludności na 1 aptekę.....	2986	2948	98,7

^a Badaniem objęte są ogólnodostępne apteki i punkty apteczne; nie wlicza się do nich aptek szpitalnych zaopatrujących w leki i środki medyczne stacjonarne zakłady opieki zdrowotnej. ^b Zgodnie z ustawą z 6 września 2001 r. o prawie farmaceutycznym, punkty apteczne tworzone po dniu wejścia w życie ustawy mogą być usytuowane jedynie na terenach wiejskich.

Liczba magistrów farmacji, w stosunku do poprzedniego roku, zwiększyła się o 4,0%, zaś techników farmaceutycznych było o 3,1% więcej.

Na jedną aptekę przypadało 2948 osób, tj. o 38 mniej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Większość aptek i punktów aptecznych była wyposażona w pochylnie, podjazd lub platformę dla osób niepełnosprawnych (apteki - 62,6%, punkty apteczne - 87,9%).

PLACÓWKI SPRAWUJĄCE OPIEKĘ NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 stwarza warunki dla organizowania i funkcjonowania zróżnicowanych form opieki nad dziećmi. Opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

W końcu 2016 r. w województwie świętokrzyskim funkcjonowało 49 placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, z tego 38 żłobków (w tym 17 to placówki publiczne, dla których organem założycielskim był samorząd gminny), 2 oddziały żłobkowe przy przedszkolach i 9 klubów dziecięcych.

TABL.4. PLACÓWKI SPRAWUJĄCE OPIEKĘ NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	
		w liczbach bezwzględnych	2015=100
Żłobki	31	38	122,6
Kluby dziecięce.....	8	9	112,5
Oddziały żłobkowe.....	2	2	100,0
Miejsca rzeczywiste	1407	1724	122,5
Dzieci	1 352	1683	124,5
Dzieci przebywające w ciągu roku	2157	2516	116,6
Osobodni pobyt w ciągu roku.....	106	100	94,3

W 2016 r. zwiększyła się o 22,6% ogólna liczba jednostek oferujących opiekę nad dziećmi do lat 3, oraz wzrosła o 22,5% liczba miejsc rzeczywistych, przygotowanych na przyjęcie dzieci. W końcu grudnia 2016 r. wszystkie placówki dysponowały łącznie 1,7 tys. miejsc. W żłobkach i oddziałach żłobkowych było ich 1,5 tys. (wzrost o 24,7% w stosunku do roku poprzedniego).

W placówkach przebywało 1,7 tys. dzieci. Najliczniejszą grupę stanowili dwulatki – 54,4% ogółu dzieci.

W ciągu roku w placówkach przebywało 2,5 tys. dzieci. Przeciętny pobyt dziecka w placówce wynosił 100 dni (o 6 mniej niż w 2015 r.).

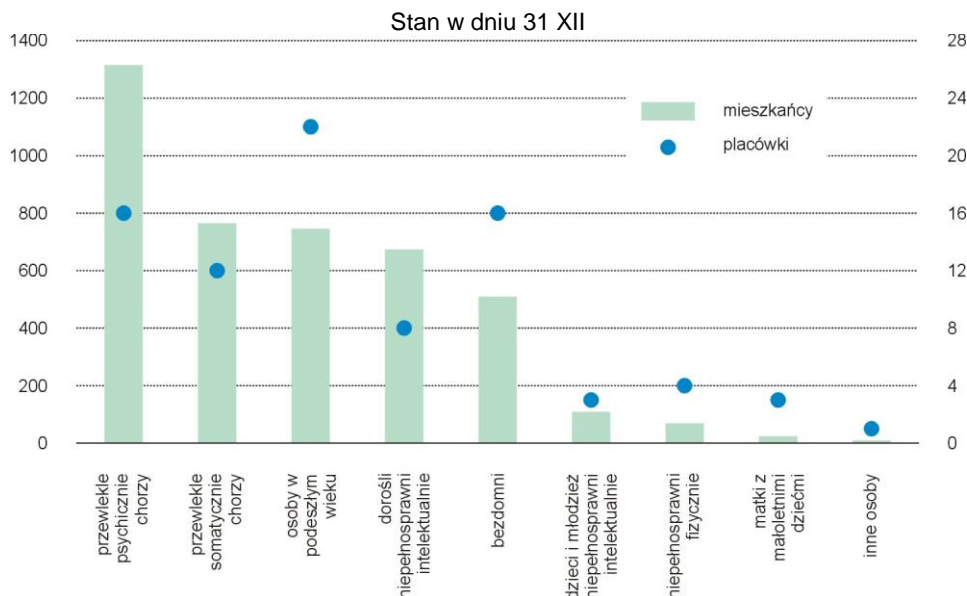
We wszystkich placówkach pracowało łącznie 307 osób, w tym 22 pielęgniarki i 6 położnych.

POMOC SPOŁECZNA

Na koniec 2016 r. na terenie województwa świętokrzyskiego działało 70 stacjonarnych zakładów pomocy społecznej. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowiły domy pomocy społecznej (50,0%), schroniska lub domy dla bezdomnych (18,6%) oraz placówki funkcjonujące w ramach działalności gospodarczej lub statutowej (12,9%).

Najwięcej zakładów przeznaczonych było dla osób w podeszłym wieku - 22, po 16 - dla przewlekle psychicznie chorych i osób bezdomnych, 12 - dla przewlekle somatycznie chorych, 8 - dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 4 - dla osób niepełnosprawnych fizycznie, po 3 - dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz dla matek z małoletnimi dziećmi. Jedna placówka obejmowała opieką inne osoby.

WYKRES 2. MIESZKAŃCY STACJONARNYCH ZAKŁADÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W 2016 R.

Dla 48,3% placówek organem prowadzącym był samorząd terytorialny i powiatowy. Pozostałe prowadzone były przez: stowarzyszenia (14,6%), kościoły i związki wyznaniowe (12,1%), osoby fizyczne i prawne (13,9%), fundacje (9,0%) oraz organizacje społeczne (2,1%).

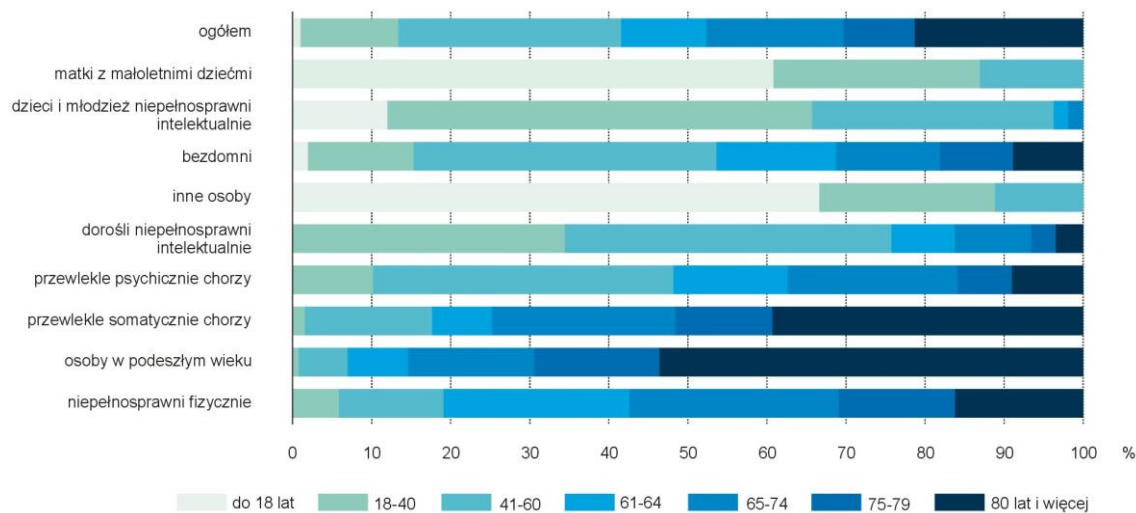
Placówki dysponowały łącznie 4525 miejscami, tj. o 3,0% więcej niż w roku poprzednim. Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. w domach i zakładach pomocy społecznej przebywało 4214 mieszkańców, tj. o 138 osób więcej niż przed rokiem, w tym najczęściej w zakładach dla osób przewlekle psychicznie chorych (31,2%) i przewlekle somatycznie chorych (18,1%).

W przekroju wiekowym najmniej liczna była grupa osób młodych do osiemnastego roku życia, stanowiąca 1,0% ogółu mieszkańców, a najliczniejsza w wieku 75 lat i więcej (30,3%).

Większość osób (89,1%) opłacało swój pobyt przynajmniej w części z dochodów własnych (pokrywając koszty z własnej emerytury, renty lub zasiłku stałego), przy czym, ze względu na wysokie

koszty utrzymania zaledwie 2,2% osób pokrywało go w całości. Dla 7,3% mieszkańców pobyt w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej był w całości finansowany przez gminę lub budżet państwa, a dla 1,3% przez członków rodziny. Zwolnionych z ponoszenia opłat było 2,6% mieszkańców takich zakładów.

WYKRES 3. MIESZKAŃCY W ZAKŁADACH STACJONARNEJ OPIEKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG WIEKU W 2016 R.

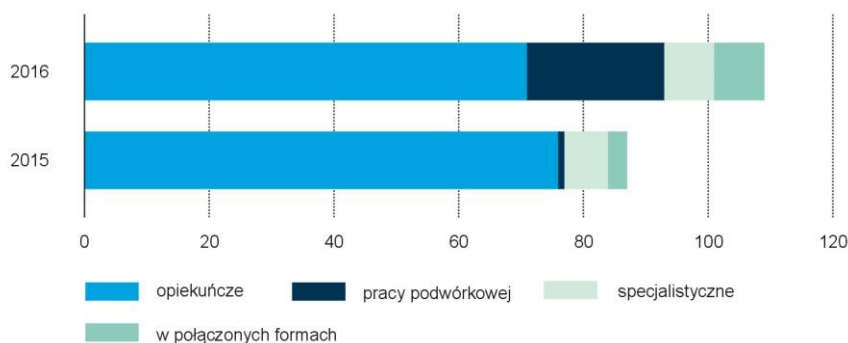
W ciągu 2016 r. w zakładach stacjonarnej opieki społecznej umieszczono 826 osób, czyli o 76 więcej niż w roku ubiegłym.

Według stanu na koniec 2016 r. na przyjęcie w placówce oczekiwały 343 osoby, wobec 285 osób w poprzednim roku.

Opiekę nad dziećmi i młodzieżą pozbawioną całkowicie lub częściowo opieki ze strony rodziny naturalnej realizuje się w ramach instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej. W 2016 r. funkcjonowało 157 placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (48 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz 109 placówek wsparcia dziennego).

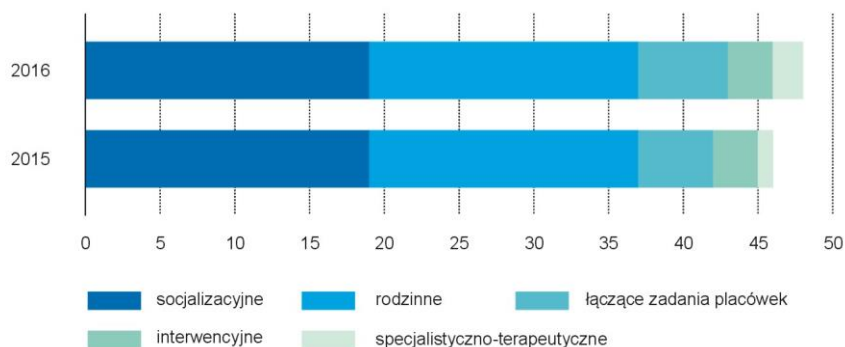
W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na koniec roku opieką było objętych 0,6 tys. podopiecznych. Najwięcej wychowanków przebywało w placówkach socjalizacyjnych – 54,9%, a następnie w placówkach rodzinnych (20,3%), łączących zadania (19,2%), specjalistyczno-terapeutycznych (3,3%) i interwencyjnych (2,3%).

WYKRES 4. CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych 2,9% wychowanków było sierotami, a 18,2% - pólsierotami.

WYKRES 5. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Z pomocy placówek wsparcia dziennego w ciągu całego roku skorzystało ponad 4,7 tys. podopiecznych, a ich liczba spadła w stosunku do 2015 r. o 2,7%. Według stanu na koniec 2016 r. liczba osób korzystających z takich placówek wyniosła 2,8 tys. osób (wzrost o 18,1% w porównaniu z 2015 r.).

Alternatywą dla systemu instytucjonalnego jest umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w rodzinnych domach dziecka.

TABL. 5. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci
Rodziny zastępcze	970	1351
spokrewnione.....	655	872
niezawodowe	277	361
zawodowe	22	71
zawodowe specjalistyczne	4	13
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	12	34
Rodzinne domy dziecka.....	15	78

W 2016 r. w województwie świętokrzyskim w ramach rodzinnej pieczy zastępczej funkcjonowało 970 rodzin zastępczych i 15 rodzinnych domów dziecka. Pod opieką rodzin zastępczych znajdowało się 1,4 tys. dzieci – najwięcej (64,5%) pod opieką rodzin spokrewnionych. Rodziny zawodowe stanowiły zaledwie 5,3% wszystkich rodzin zastępczych.